

Plenum

Onsdag 1.2.2023 kl. 14.00—16.18

10. Lagmotion med förslag till lag om ändring av arbetstidslagen

Lagmotion LM 45/2022 rd Jari Myllykoski vänst m.fl.

Remissdebatt

Förste vice talman Antti Rinne: Ärende 10 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet.

För remissdebatten reserveras i detta skede högst 30 minuter. Vid behandlingen av ärendet följer riksdagen det för ärenden med tidtabell överenskomna förfarandet. — Jag öppnar debatten. Ledamot Myllykoski borta. Ledamot Lohikoski, varsågod.

Debatt

16.02 **Pia Lohikoski vas:** Arvoisa puhemies! Kyseessä on edustaja Myllykosken lakialoite työaikalain muuttamiseksi. Toimilla tehostettaisiin työaikalain noudattamista ja valvontaa sekä puututtaisiin nykyistä selkeämmin harmaaseen ylityöhön, joka voi johtua muun muassa niin sanotun työaikaleikkurin käytöstä, työtuntien työaikakirjanpitoon merkitsemättä jättämisestä, työaikalain mukaisten enimmäistyöaikojen ylittymisestä tai työntekijän liiallisesta työmäärästä.

Kuten edustaja Myllykosken aloitteessa tuodaan esiin, saldoliukumia käytetään työpaikoilla laajasti, jotta työt saadaan tehtyä, mutta tosiasiallinen työajan tasaaminen toteutuu vaihtelevasti. Saldoleikkurin viuhussa työntekijä jää ilman minkäänlaista korvausta. Palkallinen loma tai rahallinen korvaus sisältäen mahdolliset ylityökorvaukset jää saamatta tehdystä työstä. Työnantajalla ei ole nykyisin lakiin perustuvaa velvollisuutta varmistaa, että työntekijä pystyy tosiasiallisesti tasaamaan työaikansa käyttämällä yli meneviä työtunteja vapaina.

Työhyvinvointi on merkittävä sekä inhimillinen että taloudellinen kysymys. Sairauspoissaolojen, työtaturmien ja työkyvyttömyyseläkkeiden kustannukset ovat Ammatti-liitto Pron laskelmien mukaan kymmenen miljardin kustannusten tasolla vuosittain. Puhutaan siis merkittävästä summasta.

Suomalainen työelämä on monille jatkuvan kiireen ja stressin värittämää, ja uupumiseen on puututtava Suomessa ponnekkaammin. Eläketurvakeskus on jo vuonna 2020ertonut, että mielenterveysongelmat ovat yleisin syy työkyvyttömyyseläkkeelle jäämiseen. Työaikaleikkurin kaltaiset toimet uhkaavat pahentaa tätä kehityskulkua. Työnantajan sitouttaminen työntekijöiden hyvinvointiin ja työlainsäädännön ehdottomaan noudattamiseen on välttämätöntä muutenkin mutta aivan erityisesti nyt työvoimapulan aikana.

Jaksamisen lisäksi haluan nostaa esiin, että työntekijöiden ansiotasoonkaan ei saa muodostua mitään lovia, ei heikoin perustein tai muutenkaan. Palkansääjien reaaliensiot laski-

Punkt i protokollet PR 159/2022 rd

vat vuonna 2022, siis viime vuonna, yhteensä 4,4 prosenttia, ja viimeksi reaaliensiot laskivat enemmän vuonna 1957, siis yli 60 vuotta sitten. Inflaation laukatessa ymmärränkin hyvin tällä hetkellä käytäviä työtaisteluita. Luonnollisesti työntekijäpuoli ei halua luopua palkankorotustavoitteestaan, kun inflaatio on syönyt ostovoiman ja jollain pitäisi elää.

Tässä lakialoitteessa edustaja Myllykoski ehdottaa, että työnantajan huolehtimisvelvoitetta tarkennettaisiin niin, että työaikalaki puuttuisi nykyistä selkeämmin niin kutsuttuun harmaaseen ylityöhön. Sääntely selkeyttäisi työnantajan olemassa olevia velvoitteita. Näin voitaisiin varmistua siitä, että työnantaja käytännössä järjestää työn siten, että työntekijä kykenee suoriutumaan työtehtävistään työaikalain ja työehtosopimuksen toteutumisen turvaavalla tavalla. Työaikalain ja huolehtimisvelvoitteiden laiminlyönnin sakkorangaistavuus olisi oikea signaali työnantajalle, ja se selkeyttäisi nykytilannetta, jossa lainsäädäntö on puutteellinen.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet.